

АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОЇ СКЛАДОВОЇ ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН УКРАЇНИ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ ВІД АКТИВІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ

ANALYSIS OF PROSPECTS FOR DEVELOPMENT OF THE PROJECT COMPONENT OF FOREIGN RELATIONS OF UKRAINE AND THE EUROPEAN UNION FROM REVITALIZATION OF THE BLACK SEA REGION

УДК 658.33

<https://doi.org/10.32843/bses.60-5>**Кулаков О.О.**

к.е.н., головний спеціаліст
відділу міжнародного
та міжрегіонального співробітництва
управління зовнішньоекономічних
відносин департаменту
інвестиційно-інноваційного розвитку
і зовнішніх відносин
Донецької обласної
державної адміністрації

Kulakov Oleksii

Donetsk Regional State Administration

Досліджено ефективність економічного розвитку від активізації діяльності Причорноморського регіону для посилення процесів євроінтеграції. Проаналізовано зростання рівня інвестування в Причорноморському регіоні України, що обумовлено залученням нових інвестицій для виявлення тенденцій розвитку інвестування. В результаті аналізу статистики виявлено рівень інфляції в Причорноморському регіоні України для підвищення економічної ефективності. Виявлено показники приросту валового регіонального продукту (ВРП) на душу населення в Причорноморському регіоні України на основі статистичних даних з метою виявлення потреби впровадження заходів щодо підвищення соціального благополуччя населення. Порівняно приріст обсягу інвестування на одиницю національної валюти (гривня) ВРП в Причорноморському регіоні України у відсотках, що показує недостатню ефективність інвестування для підвищення ефективності реалізації інвестиційних проєктів.

Ключові слова: Причорноморський регіон, інвестування, інвестиційний проєкт, валовий регіональний продукт, інфляція, економічна ефективність, Європейський Союз.

Исследована эффективность экономического развития в активизации деятель-

ности Причерноморского региона для усиления процессов евроинтеграции. Проанализирован рост уровня инвестирования в Причерноморском регионе Украины, что обусловлено привлечением новых инвестиций для выявления тенденций развития инвестирования. В результате анализа статистики выявлен уровень инфляции в Причерноморском регионе Украины для повышения экономической эффективности. Выявлено показатели прироста валового регионального продукта (ВРП) на душу населения в Причерноморском регионе Украины на основе статистических данных с целью выявления потребности внедрения мероприятий по повышению социального благополучия населения. Сравнен прирост объема инвестирования на единицу национальной валюты (гривна) ВРП в Причерноморском регионе Украины в процентах, который показывает недостаточную эффективность инвестирования для повышения эффективности реализации инвестиционных проектов.

Ключевые слова: Причерноморский регион, инвестирование, инвестиционный проект, валовой региональный продукт, инфляция, экономическая эффективность, Европейский Союз.

In the conditions of European integration for Ukraine it is possible to intensify the activity of the Black Sea (southern) region (Odesa, Mykolaiv, Kherson and Donetsk regions). The problems of the Black Sea region are especially important for Donetsk region, which implements the programs of the Black Sea region. It is the Black Sea region that occupies the extremely important place, bordering European and Asian countries. The Black Sea region has constantly played the role of the significant geopolitical region. The Black Sea region is located in the geopolitical epicenter, and there is the crossroads of extremely important communication routes. The Black Sea region has the largest concentration of sea trade ports in Eastern Europe, which is the basis for dynamic foreign trade relations of Ukraine with many countries. The proximity of the Black Sea region to the European and Asian markets, also the availability of developed infrastructure create the conditions for effective economic development. The development of the Black Sea region will help Ukraine to increase investment in economic development to move closer to European Union standards. The effectiveness of economic development from the intensification the activity of the Black Sea region in order to strengthen the processes of European integration and accession to the European Union is researched. The increase in the level of investment in the Black Sea region of Ukraine is revealed, which is due to the attraction of new investors and investments in order to identify trends in investment development in the Black Sea region. The level of inflation in the Black Sea region of Ukraine is analysed on the basis of statistical data to increase economic efficiency. The indicators of gross regional product growth per capita in the Black Sea region of Ukraine are compared on the basis of statistical data in order to identify the need for measures to improve the social well-being of the population. The increase in the volume of investment per unit of national currency (hryvnia) of the gross regional product in the Black Sea region of Ukraine in percent is explored, which indicates the lack of investment efficiency to increase the efficiency of investment projects.

Key words: the Black Sea region, investment, investment project, gross regional product, inflation, economic efficiency, European Union.

Постановка проблеми. В умовах європейської інтеграції для України є можливою активізація діяльності Причорноморського (південного) регіону (Одеська, Миколаївська, Херсонська та Донецька області). Проблеми діяльності Причорноморського регіону, особливо важливі для Донецької області, що входить до Причорноморського регіону. Саме Причорноморський регіон займає надзвичайно важливе місце, де межують європейські та азійські країни. Причорноморський регіон постійно грав роль значного геополітичного регіону. Причорноморський регіон розташо-

ваний в геополітичному епіцентрі, а саме там є схрещення надзвичайно важливих комунікаційних шляхів. В Причорноморському регіоні найбільше в Східній Європі концентрується морських торгових портів, що є основою для динамічних зовнішньоторговельних зв'язків України з багатьма країнами. Близькість Причорноморському регіону до європейського та азійського ринків, наявність розвиненої інфраструктури створюють умови для ефективного розвитку економіки. Тому актуальності набуває проблема активізації діяльності Причорноморського регіону України як допоміжної

структури для європейської інтеграції. Розвиток діяльності Причорноморського регіону допоможе Україні збільшити інвестиційні надходження в розвиток економіки, щоб наблизитися до стандартів Європейського Союзу (ЄС).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Актуальним проблемам розвитку Причорноморського регіону присвячено ряд публікацій вітчизняних вчених-економістів. В працях І.В. Познанської досліджується аналіз стану та прогноз стосовно розвитку транспортного комплексу Причорноморського регіону [1, с. 282]. Першочергові пріоритети соціально-економічного розвитку Причорноморського регіону, а також фінансові інструменти їх забезпечення розглядаються у працях Р.О. Каліновського [2, с. 11]. В наукових працях В.В. Паславської приділяється увага питанням та перспективам рибної галузі Причорноморського регіону [3, с. 77]. Р.С. Зубковим досліджується ретроспективний аналіз показників інвестиційно-інноваційної динаміки Причорноморського регіону [4, с. 116]. С.В. Бойко розглядається Бюджетна компонента забезпечення регіонального розвитку (на прикладі Причорноморського регіону) [5, с. 209]. Л.С. Кравчук аналізується вплив бюджетної децентралізації на соціально-економічний розвиток Причорноморського регіону [6, с. 177]. В дослідженнях О.Д. Радченко приділяється увага моніторингу та аналізу впливу децентралізації на розвиток сільських громад Причорноморського регіону на прикладі Миколаївської області [7, с. 147]. Т.О. Чичкалюк встановлюються соціально-економічні передумови розвитку Причорноморського туристично-рекреаційного регіону України [8, с. 150].

Відзначаючи вагомий внесок вітчизняних вчених-економістів у розв'язання питань теорії та практики розвитку Причорноморського регіону слід зауважити, що недостатньо досліджено аналіз проблем розвитку Причорноморського регіону.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз перспектив розвитку проєктної складової зовнішніх зносин України з ЄС від активізації діяльності Причорноморського регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Потрібно визначити актуальні проблеми розвитку Причорноморського регіону України, а саме загальні тенденції основних показників, що пока-

жуть ефективність економічної діяльності. Це дозволить підвищити ефективність економічної діяльності Причорноморського регіону України.

Проаналізуємо динаміку інвестицій в Причорноморському регіоні України (таблиця 1).

Як видно з таблиці 1 зростання рівня інвестування спостерігається в Причорноморському регіоні України, що обумовлено залученням нових інвесторів та інвестицій. Але в Причорноморському регіоні України спостерігається недостатній рівень розвитку економіки за рахунок фактору інфляції. Тому потрібна активізація проєктної складової зовнішніх зносин в Причорноморському регіоні.

Проаналізуємо інфляцію в Причорноморському регіоні України, що впливає на рівень інвестування. Дані щодо інфляції в Причорноморському регіоні України представлені на рисунку 1.

Як видно з рисунку 1 в Причорноморському регіоні України спостерігається високий негативний рівень впливу інфляції на розвиток економіки. Але дію фактору інфляції потрібно зменшувати для підвищення економічної ефективності інвестицій.

Потрібно проаналізувати вплив інвестування на соціальне благополуччя населення в Причорноморському регіоні України.

Дані щодо приросту валового регіонального продукту (ВРП) на душу населення в Причорноморському регіоні України представлені на рисунку 2.

Як видно з рисунку 2, показник приросту ВРП на душу населення в Причорноморському регіоні України зростає повільно, що характеризує не досить високе соціальне благополуччя населення. Необхідно впроваджувати заходи щодо підвищення соціального благополуччя населення.

Потрібно також проаналізувати розвиток інвестування відносно розвитку економіки.

Дані щодо приросту обсягу інвестування на одиницю національної валюти (гривня) ВРП в Причорноморському регіоні України представлені на рисунку 3.

Як видно з рисунку 3, приріст обсягу інвестування на одиницю національної валюти (гривня) ВРП в Причорноморському регіоні України у відсотках не досить високий, що свідчить про недостатню ефективність інвестування. Необхідно під-

Таблиця 1

Динаміка інвестицій в Причорноморському регіоні України

№	Показники	Роки				
		2015	2016	2017	2018	2019
1	Одеська область	106,65	167,56	133,30	106,67	88,62
2	Миколаївська область	158,82	162,44	114,88	90,35	124,26
3	Херсонська область	140,73	147,75	160,35	120,25	139,70
4	Донецька область	63,13	143,33	145,09	156,23	113,40

Джерело: розраховано за даними статистики [9]

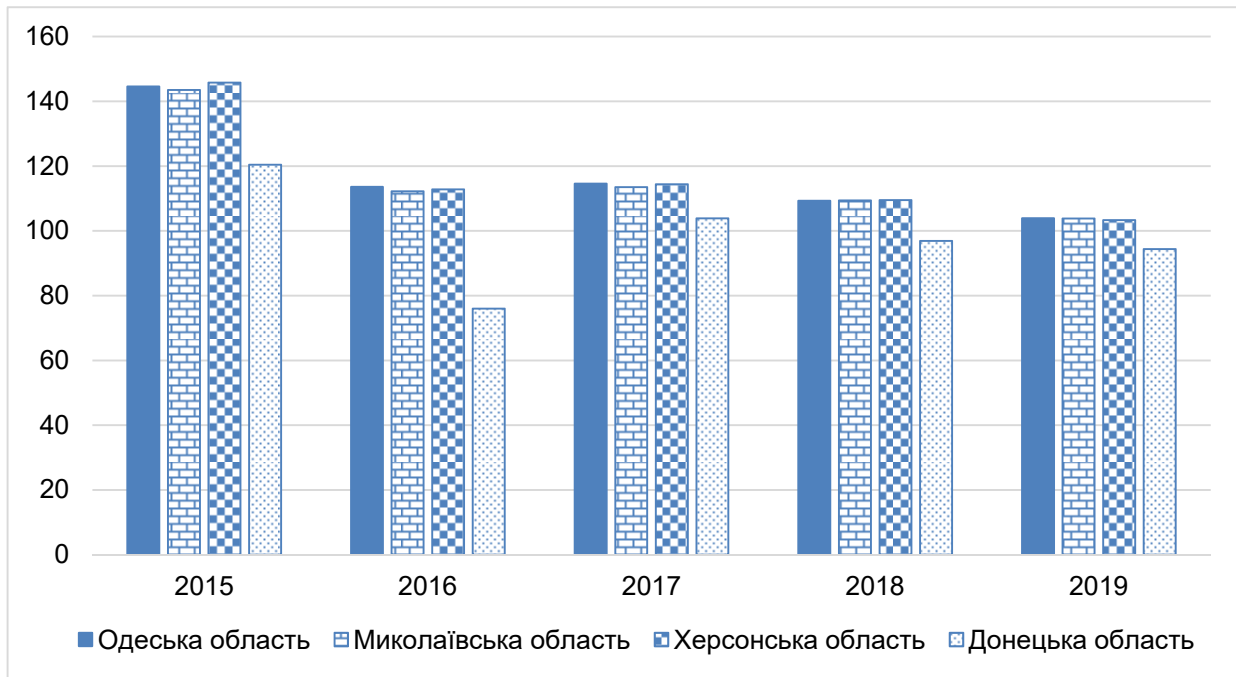

Рис. 1. Дані щодо інфляції в Причорноморському регіоні України у відсотках

Джерело: офіційні дані статистики [9]

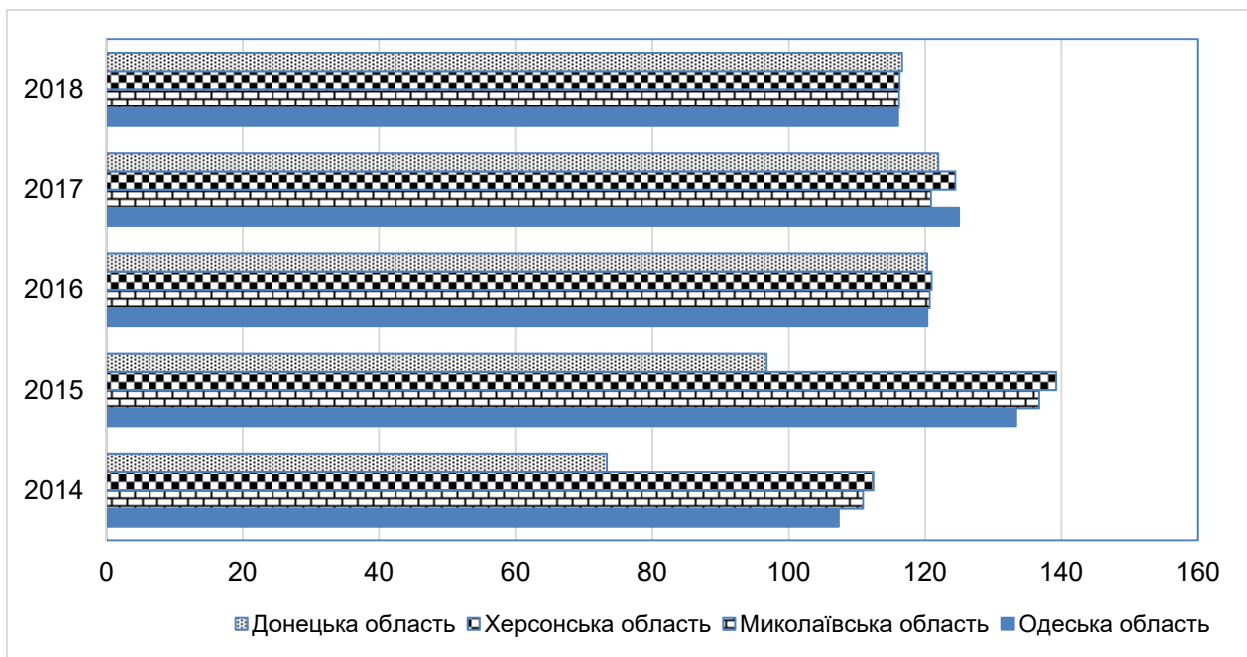

Рис. 2. Дані щодо ВРП на душу населення в Причорноморському (південному) регіоні України у відсотках

Джерело: розраховано за даними статистики [9]

вищувати ефективність реалізації інвестиційних проєктів.

Висновки з проведеного дослідження. Досліджено ефективність економічного розвитку від активізації діяльності Причорноморського регіону з метою посилення процесів євроінтеграції та вступу до ЄС. Виявлено зростання рівня інвес-

тування в Причорноморському регіоні України, що обумовлено залученням нових інвесторів та інвестицій з метою виявлення тенденцій розвитку інвестування в Причорноморському регіоні. Проаналізовано рівень інфляції в Причорноморському регіоні України на основі даних статистики для підвищення економічної ефективності. Порівняно

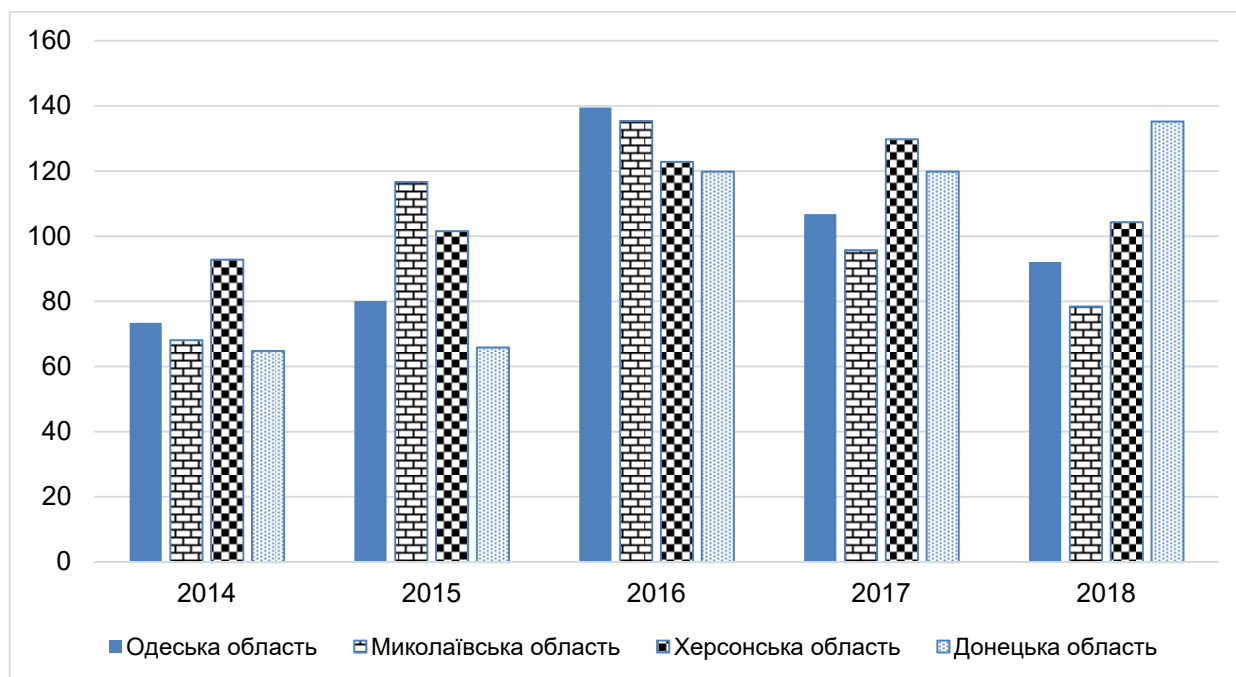

Рис. 3. Дані щодо приросту обсягу інвестування на одиницю національної валюти (гривня) ВРП в Причорноморському регіоні України у відсотках

Джерело: розраховано за даними статистики [9]

показники приросту ВРП на душу населення в Причорноморському регіоні України на основі статистичних даних з метою виявлення необхідності впровадження заходів щодо підвищення соціального благополуччя населення. Досліджено приріст обсягу інвестування на одиницю національної валюти (гривня) ВРП в Причорноморському регіоні України у відсотках, що свідчить про недостатню ефективність інвестування для підвищення ефективності реалізації інвестиційних проєктів. На подальші дослідження потребують проблеми міжнародного та міжрегіонального співробітництва як інструменту інвестиційної діяльності в регіонах України та в Україні в цілому.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Познанська І.В. Аналіз стану та прогноз розвитку транспортного комплексу Причорноморського регіону. *Економічні інновації*. 2015. № 59. С. 281–290
2. Каліновський Р.О. Першочергові пріоритети соціально-економічного розвитку Причорноморського регіону та фіскальні інструменти їх забезпечення. *Причорноморські економічні студії*. 2016. № 8. С. 10–13.
3. Паславська В.В., Квасній З.В. Проблеми та перспективи рибної галузі Причорноморського регіону України. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 24. С. 76–80.
4. Зубков Р.С. Ретроспективний аналіз показників інвестиційно-інноваційної динаміки Причорноморського регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 23. С. 115–119.

5. Бойко С.В., Лабунець О.О. Бюджетна компонента забезпечення регіонального розвитку (на прикладі Причорноморського регіону). *Причорноморські економічні студії*. 2016. № 7. С. 208–216.

6. Кравчук Л.С., Нікітенко Л.М. Вплив бюджетної децентралізації на соціально-економічний розвиток Причорноморського регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 13(2). С. 176–180.

7. Радченко О.Д., Лазутіна Л.О., Кір'ян С.М. Моніторинг та аналіз впливу децентралізації на розвиток сільських громад Причорноморського регіону на прикладі Миколаївської області. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 15. С. 146–151.

8. Чичкалюк Т.О., Волчецький Р.В. Соціально-економічні передумови розвитку Причорноморського туристично-рекреаційного регіону України. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 25. С. 149–152.

9. Головне управління статистики у Донецькій області. Бахмут, 1991. URL: <http://donetskstat.gov.ua/statinform1/index.php> (дата звернення: 01.09.2020).

REFERENCES:

1. Poznanska I.V. (2015) Analiz stanu ta prohnaz rozvytku transportnoho kompleksu Prychornomorskoho rehionu [Analysis of the state and forecast of development of the transport complex of the Black Sea Region]. *Economic innovations*, no. 59, pp. 281–290.
2. Kalinovskiy R.O. (2016) Pershocherhovi priorytety sotsialno-ekonomichnoho rozvytku Prychornomorskoho rehionu ta fiskalni instrumenty yikh zabezpechenia [Priority priorities of socio-economic development of the Black Sea Region and fiscal instruments for their provision]. *Black Sea Economic Studies*, no. 8, pp. 10–13.

3. Paslavskaya V. V., Kvasnii Z. V. (2017) Problemy ta perspektyvy rybnoi haluzi Prychornomorskoho rehionu Ukrainy [Problems and prospects of the fishing industry of the Black Sea region of Ukraine]. *Black Sea Economic Studies*, no. 24, pp. 76–80.

4. Zubkov R.S. (2017) Retrospektyvnyi analiz pokaznykh investytsiino-innovatsiinoi dynamiky Prychornomorskoho rehionu [Retrospective analysis of indicators of investment and innovation dynamics of the Black Sea Region]. *Black Sea Economic Studies*, no. 23, pp. 115–119.

5. Boiko S.V., Labunets O.O. (2016) Biudzhetna komponenta zabezpechennia rehionalnoho rozvytku (na prykladi Prychornomorskoho rehionu) [Budget component of regional development (on the example of the Black Sea Region)]. *Black Sea Economic Studies*, no. 7, pp. 208–216.

6. Kravchuk L.S., Nikitenko L.M. (2017) Vplyv biudzhetnoi detsentralizatsii na sotsialno-ekonomichni roz-

vytok Prychornomorskoho rehionu [176-180]. *Black Sea Economic Studies*, vol. 2, no. 13, pp. 176–180.

7. Radchenko O.D., Lazutina L.O., Kirian S.M. (2017) Monitoryng ta analiz vplyvu detsentralizatsii na rozvytok silskykh hromad Prychornomorskoho rehionu na prykladi Mykolaivskoi oblasti [Monitoring and analysis of the impact of decentralization on the development of rural communities of the Black Sea Region on the example of Mykolayiv region]. *Black Sea Economic Studies*, no. 15, pp. 146–151.

8. Chyckaliuk T.O., Volchetskyi R.V. (2018) Sotsialno-ekonomichni peredumovy rozvytku Prychornomorskoho turystychno-rekreatsiinoho rehionu Ukrainy [Socio-economic preconditions for the development of the Black Sea tourist and recreational region of Ukraine]. *Black Sea Economic Studies*, no. 25, pp. 149–152.

9. Main Department of Statistics in Donetsk Region. Bakhmut, 1991. Available at: <http://donetskstat.gov.ua/statinform1/index.php> (accessed 01 September 2020).